

● ดรุณสิกขาลัย โรงเรียนนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้

ดรุณสิกขาลัย โรงเรียนนวัตกรรมแห่งการเรียนรู้ (Darunsikkhalai School for Innovative Learning) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เปิดทำการเรียนการสอนเมื่อปีการศึกษา 2544 โดยได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือจากมูลนิธิไทยคม มูลนิธิศึกษาพัฒนา และ The Media Lab of Massachusetts Institute of Technology (MIT) ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยคุณพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา (ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการใหญ่ของโรงเรียน) นำทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา (Constructionism) มาใช้อย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในเรื่องที่ตนเองสนใจ (Learning by Doing) โดยเป็นการเรียนรู้จากการทำโครงการ (Project-based Learning) และจัดการเรียนการสอนในรูปแบบสองภาษา (Bilingual: ไทย-อังกฤษ) ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งใน 1 ปีการศึกษาจะแบ่งออกเป็น 3 ภาคการศึกษา

ดรุณสิกขาลัยเป็นโรงเรียนที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาบุคลากรทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้เรียน ครู (Facilitators) บุคลากร ผู้บริหาร และผู้ปกครอง ให้สามารถเรียนรู้ร่วมกันเพื่อการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยปลูกฝังวิธีการเรียนรู้ (Learning How to Learn) ให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น คิดใหม่ ทำใหม่ และคิดที่จะคิดต่อยอดเองได้ (Thinking about Thinking) โดยปลูกฝังวิธีการเรียนรู้เข้าไปในตัวผู้เรียนตั้งแต่ยังเล็ก เป็นความรู้ฝังตัว (Tacit Knowledge) มีการบูรณาการด้านเทคโนโลยี วิชาการ ศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งเรื่องศีลธรรมจรรยาเข้าไปในกระบวนการเรียนการสอน โดยผู้เรียนจะได้เรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ เมื่อผู้เรียนโตขึ้นก็จะเริ่มปลูกฝังวิชาการและภาษาอังกฤษอย่างเป็นขั้นตอน เริ่มจากการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ตามด้วยหลักการไวยากรณ์ให้เข้มข้นยิ่งขึ้นตามลำดับ

การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎี Constructionism พัฒนาขึ้นโดย Prof. Seymour Papert นักคณิตศาสตร์และนักการศึกษา แห่ง The Media Lab, MIT โดยพัฒนามาจากทฤษฎี Constructivism ของ Jean Piaget นักจิตวิทยาชาวสวิสเซอร์แลนด์ บนความเชื่อที่ว่า **ความรู้ไม่ได้มาจากการสอนของครูหรือผู้สอนเพียงอย่างเดียว แต่มนุษย์ทุกคนมีความสามารถในการสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองภายใต้เงื่อนไขสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย** ดังนั้น การจัดการศึกษาที่แท้จริง คือ ครูจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator) สร้างบรรยากาศให้เอื้ออำนวยและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

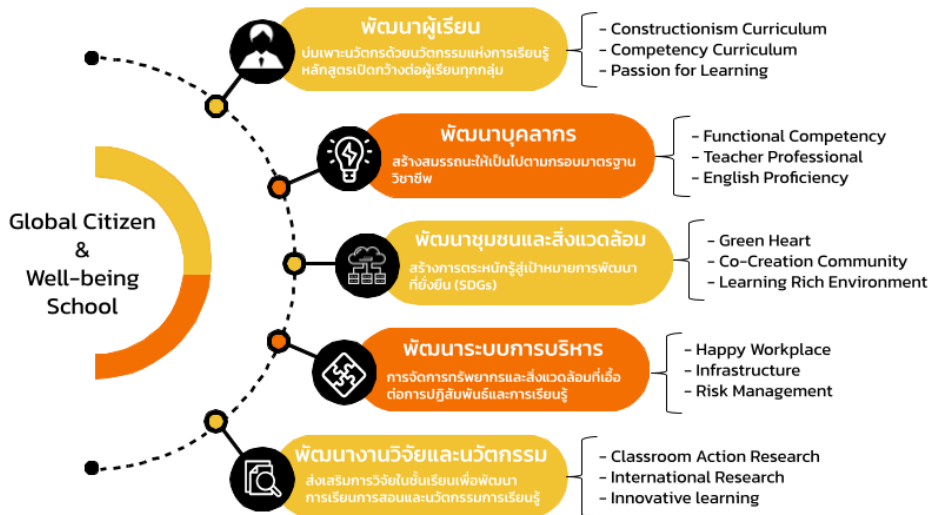
การบริหารจัดการของโรงเรียนตามทฤษฎี Learning Organization ซึ่งเป็นองค์กรที่บุคคลเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องในเรื่องของวิธีการที่จะเรียนรู้ไปด้วยกันทั้งองค์กร โดยมีวินัย 5 ประการ เป็นองค์ประกอบสำคัญขององค์กร ดังนี้

1. การรู้จักตนเอง (Personal Mastery) อ่านตนเอง บอกตนได้ ใช้ตนเป็น เห็นตนชัด พัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ
2. มีรูปแบบวิธีคิดและมุมมองที่เปิดกว้าง (Mental Models) ยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างของผู้อื่นด้วยใจเป็นสุข
3. การมีส่วนร่วมในการสร้างวิสัยทัศน์และเป้าหมายขององค์กร (Share Vision)
4. การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นกัลยาณมิตร
5. การคิดอย่างเป็นระบบครบวงจร (Systems Thinking) การมองสิ่งต่าง ๆ เป็นองค์รวม เห็นความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกันอย่างเป็นระบบ

นอกจากนี้ โรงเรียนยังได้เข้าร่วมเครือข่ายของการสร้างผู้นำเชิงระบบและสุขภาวะที่ดีในโรงเรียน (Network of Compassionate Systems Framework in School) ของ Dr. Peter Senge เพื่อส่งเสริมแนวคิดความเอื้ออาทรและความเป็นกัลยาณมิตรต่อกันในทุกภาคส่วนของโรงเรียน

ตรุณสิกขาลัยเป็นโรงเรียนที่พัฒนาและปรับปรุงกระบวนการจัดการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคมไทยและโลกที่เปลี่ยนแปลงไปสู่โลกยุคใหม่ ให้สามารถผลิตครูและนักเรียนพันธุ์ใหม่ และเป็นศูนย์วิจัยพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยในระหว่างปี 2563-2564 โรงเรียนได้กำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจ รวมถึงการทำแผนกลยุทธ์ที่ได้ถอดวิสัยทัศน์ออกเป็นเป้าหมายมุ่งการพัฒนาใน 5 ด้าน ดังรายละเอียด

นโยบายและแผนกลยุทธ์

เป้าหมายการพัฒนาทั้ง 5 ด้าน ตามแผนยุทธศาสตร์ปี 2566-2568 เพื่อขับเคลื่อนวิสัยทัศน์สู่การปฏิบัติ

ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2566 มีดังนี้

1. ด้านการพัฒนาผู้เรียนและการพัฒนาหลักสูตร

1.1 การพัฒนาหลักสูตรและการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะที่มุ่งพัฒนาศักยภาพสูงสุดของผู้เรียน ให้ได้ค้นพบและพัฒนาตนเอง โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งโรงเรียนได้จัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ออกแบบหลักสูตรบูรณาการแบบองค์รวม เน้นการสร้างสมดุลแห่งการเรียนรู้ สู่การหล่อหลอมให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา โดยผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะในการดำเนินชีวิตพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็น และฝึกกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการแก้ไขปัญหา เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลกที่มีคุณภาพในอนาคต

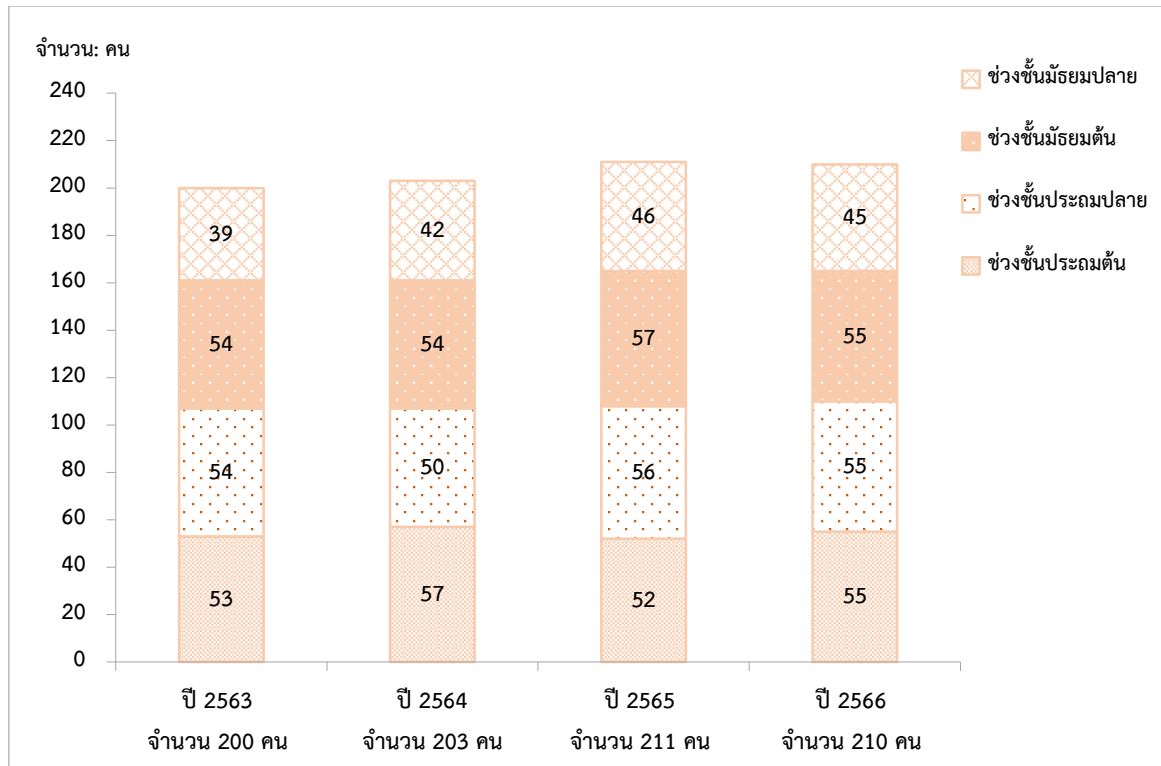
ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกกระบวนการคิดและให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และมีการสอดแทรกทักษะการใช้ชีวิต ให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบัน รวมถึงมีการปรับแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้นำทักษะและองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ต่อไป

สำหรับระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 นั้น มีการจัดการเรียนการสอนกลุ่มรายวิชาพื้นฐาน ซึ่งโรงเรียนได้พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมควบคู่ไปกับความรู้ และมีการทำวิชาโครงงานจากสิ่งที่ตนเองสนใจในแต่ละภาคการศึกษา โดยมีคุณครูคอยให้การสนับสนุนและช่วยเหลือให้สำเร็จตามเป้าหมายอย่างใกล้ชิด

1.2 การคัดเลือกนักเรียนในปีการศึกษา 2566 โดยโรงเรียนได้ดำเนินการเปิดรับสมัครนักเรียนใหม่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - มัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 3 รอบ ซึ่งในปีการศึกษา 2566 มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 211 คน โดยแบ่งออกเป็น 4 ระดับช่วงชั้น ดังนี้

จำนวนนักเรียนทั้งหมดในปีการศึกษา 2566

- หมายเหตุ - ข้อมูลเป็นจำนวนนักเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2566
- เปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนในภาคเรียนที่ 2 ย้อนหลัง 3 ปีการศึกษา
 - จำกัดจำนวนนักเรียน 20-22 คน/ห้องเรียน/ระดับชั้น

ทั้งนี้ ในปีการศึกษา 2565 มีผู้สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 13 คน และสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. ด้านการพัฒนาบุคลากร

โรงเรียนให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรในทุกสายงาน ด้วยหลักทฤษฎี Constructionism และแนวทางการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ ขยายขีดความสามารถของตนเอง โดยได้ดำเนินโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ

รูปแบบการพัฒนาบุคลากร
Human Resource Development : HRD Model

กิจกรรม “ร่วมระดมสมองจัดทำแผนงานประจำปี (Action plan) ปีการศึกษา 2566” ตามแผนยุทธศาสตร์ 3 ปี (พ.ศ. 2566 – 2568) โดยมีเป้าหมายมุ่งเน้นพัฒนาทักษะการเป็นพลเมืองโลก (Global Citizens) การพัฒนานวัตกรรมที่มีหัวใจ (Compassionate Innovator) และ การเป็นโรงเรียนแห่งสุขภาวะ (Well-being School)

กิจกรรม “อบรมเชิงปฏิบัติการ Compassionate Systems Awareness Masterclass 2023” โดยมีเป้าหมายการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการสร้างห้องเรียนเป็นพื้นที่สร้างสรรค์ทางสังคม การสร้างห้องเรียนทวนใจ และพัฒนากระบวนการคิดเป็นระบบเพื่อการเรียนรู้จากปัญหา

กิจกรรม “ห้องเรียนครู” ฝึกอบรมพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับครูและบุคลากร ทั้งในรูปแบบ Online และ On-site โดยครู Native English Speaker ของโรงเรียน

3. ด้านการพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อม

โรงเรียนได้สร้างความตระหนักรู้ในทุกระดับขององค์กร ในด้านการรับผิดชอบต่อสังคม และการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน เนื่องจากเป็นรากฐานของหน้าที่พลเมืองที่ดี โดยได้จัดกิจกรรมที่สนับสนุนให้คุณครู นักเรียน และผู้ปกครอง ได้ใช้ความรู้ความสามารถที่มีช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส พัฒนาชุมชน และสิ่งแวดล้อม อาทิ

“กิจกรรมย่านสร้างสรรค์ริมคลองบางมด (บางมดเฟส)” เพื่อช่วยส่งเสริม พี่นฟู และสนับสนุนกิจกรรมชุมชนคลองบางมด โดยจัดกิจกรรม Workshop ให้กับผู้ที่สนใจเรียนรู้ผ่านการทำสิ่งประดิษฐ์ ณ วัดพุทธบูชา เขตทุ่งครุ

“บ้านเรียน Dramatic House (ศิลปการละครคอน) จัดแสดงละครชุด The Moment In Time นำรายได้หลังหักค่าใช้จ่ายบริจาคเงินและสิ่งของรวมมูลค่า 20,420 บาท ให้แก่ “มูลนิธิอิสิธรชน”

4. ด้านการพัฒนาระบบบริหารและพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้

โรงเรียนได้ดำเนินการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการในทุกด้าน เพื่อขับเคลื่อนกลยุทธ์ให้บรรลุเป้าหมาย โดยได้จัดทำโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมทั้งส่งเสริมการทำงานร่วมกันแบบองค์รวม ได้แก่ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (DSIL Portal) เพื่อให้บริการแก่บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง โดยแบ่งเป็นระบบสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ เช่น ระบบ Parent and Student Zone และระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ เช่น ระบบ D-Finance โปรแกรมบริหารการเงินและควบคุมงบประมาณ

5. การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม

โรงเรียนได้ส่งเสริมให้มีการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียน และพัฒนานวัตกรรม รวมถึงการทดลองใช้นวัตกรรมการเรียนรู้ และนำผลการวิจัยมาปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยโรงเรียนได้กำหนดมาตรฐานคุณภาพของคุณครูผู้สอนในการทบทวนด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน โดยครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ลงมือปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อสะท้อนภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา และส่งเสริมการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยของนักเรียน ครูและนักวิจัยในระดับชาติและนานาชาติ

ความท้าทายด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในการเตรียมนักเรียนให้พร้อมทั้งกับสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วและกว้างขวาง สิ่งที่สำคัญกว่าองค์ความรู้ก็คือทักษะในการเรียนรู้ ทักษะในการทำงาน และทักษะการดำรงชีวิต ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกฝ่ายทั้งนักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย จึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้ ดังรายงานข้างต้น เพื่อให้สามารถผลิต “เด็กไทย” ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถต่อยอดการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยและนำสู่การเป็น “พลเมืองโลก”ต่อไป